

[Steen Folke]

mestyre uden ansvar for erhvervslivet ikke er noget reelt hjemmestyre. Men på den baggrund må jeg nu fastholde, at det er mærkværdigt, at man, når man snakker om dette nødvendige grønlandske ansvar for erhvervslivet, så glemmer den meget vigtige sektor og specielt den potentielt meget vigtige sektor i det grønlandske erhvervsliv, som hedder råstofudvindingen. Hr. Søren B. Jørgensen hæftede sig specielt ved, at hjemmestyret måtte have rådighed over produktionen, men hr. Søren B. Jørgensen og de øvrige danske medlemmer af kommissionen er med til at foreslå en ordning, der ikke giver hjemmestyret rådighed over denne meget vigtige sektor i erhvervslivet, og det er selvfølgelig ikke noget tilfælde.

Jeg mener, det er ganske tankevækkende, at man fra dansk side har været mere end villig til at overdrage det traditionelle erhvervsliv, der som bekendt er en drønende underskudsforretning, til hjemmestyret, mens man ikke har ment, at hjemmestyret skulle råde over den erhvervssektor, som allerede giver et stort overskud – man kan tænke på Greenex-udnyttelsen – og som forventes at ville give meget mere.

Det, grønlænderne overtager med først og fremmest fiskeriet, er et monument over en fejlslagen dansk politik. Både KGHs trawlerflåde og fabriksanlæggene er i hovedsagen indrettet på torskefiskeri, og torsken er som bekendt ved at forsvinde fra de grønlandske farvande. Det vil kræve meget omfattende investeringer at omlægge fiskeriet, sådan at det kan blive rentabelt, og jeg mener, det er tvivlsomt, om der inden for hjemmestyrets rammer bliver de fornødne midler hertil.

Om Grønland og EF har jeg skrevet et større afsnit i min mindretalsudtalelse. Her må jeg nøjes med at konstatere, at der ikke i forbindelse med hjemmestyrekommissionens arbejde er skabt fuld klarhed over, hvorvidt Grønland kan forlade EF efter hjemmestyrets indførelse. I forslaget til hjemmestyrelov drejer § 15 sig om, hvordan grønlandske interesser skal varetages inden for EF, og kommissionens flertal har modsat sig, at man ved en henvendelse til EFs kompetente organer fik afklaret, om EF vil modsætte sig et eventuelt grønlandsk ønske om frigørelse fra EF. Den hjemmestyreordning, som kommissionens flertal anbefaler, og som er udmøntet i de lovforslag, vi har på bordet i dag, sætter

ikke det mindste spørgsmålstejn ved Grønlands tilhørsforhold til Danmark. Tværtimod skriver flertallet i kommissionsbetænkningen:

»Kommissionen opfatter ønsket om at skabe et øget grønlandsk ansvar under denne forudsætning som udtryk for, at den grønlandske befolkning kæmper ikke for national uafhængighed, men for identitet.«

Jeg kan ikke tilslutte mig denne besværgelse. Kommissionens grønlandske medlemmer har accepteret rigsfællesskabet, men alle ved, at der i Grønland er kredse, der faktisk kæmper for national uafhængighed.

Forudsætningen om rigsenhedens oprettholdelse lægger i virkeligheden utrolig mange bånd på hjemmestyrets handlemuligheder. Det betragtes som en selvfølge, at kompetencen på områder som sikkerheds-, udenrigs- og valutapolitik fortsat skal ligge hos rigsmyndighederne. Det betyder også, at hjemmestyret ikke får kompetence til at røre f. eks. de amerikanske baser i Grønland.

Ingen kan være i tvivl om, at den foreslåede hjemmestyrelov i det hele taget sikrer, at det selv på det formelle plan er den danske stat, som har fat i den lange ende. Hvis man hertil lægger det reelle styrkeforhold mellem den danske stat og det kommende hjemmestyre, er det klart, at hjemmestyrets manøvre-muligheder bliver særdeles begrænsede.

Ud fra en samlet vurdering må den hjemmestyreordning, som nu foreslås af kommissionens flertal og af regeringen, i og med de lovforslag, der er fremsat, karakteriseres som en ordning med imperialistiske træk. Der sættes ikke det mindste spørgsmålstejn ved den fortsatte danske overhøjhed i Grønland, og det kommende landsting vil reelt være lige så meget i lommen på den danske stat som det nuværende landsråd. Den foreslåede råstofordning tildeler den danske stat en afgørende indflydelse på udnyttelsen af Grønlands undergrund, som kun kan karakteriseres som liggende i forlængelse af den hidtidige danske kolonipolitik.

På denne baggrund er det klart, at VS må tage afstand fra den foreslåede hjemmestyreordning. I konsekvens heraf agter vi også at stemme imod samtlige de lovforslag, der foreligger; det er klart, de må ses som en helhed.

En række ordførere har tidligere i dag fremført forskellige bemærkninger om min